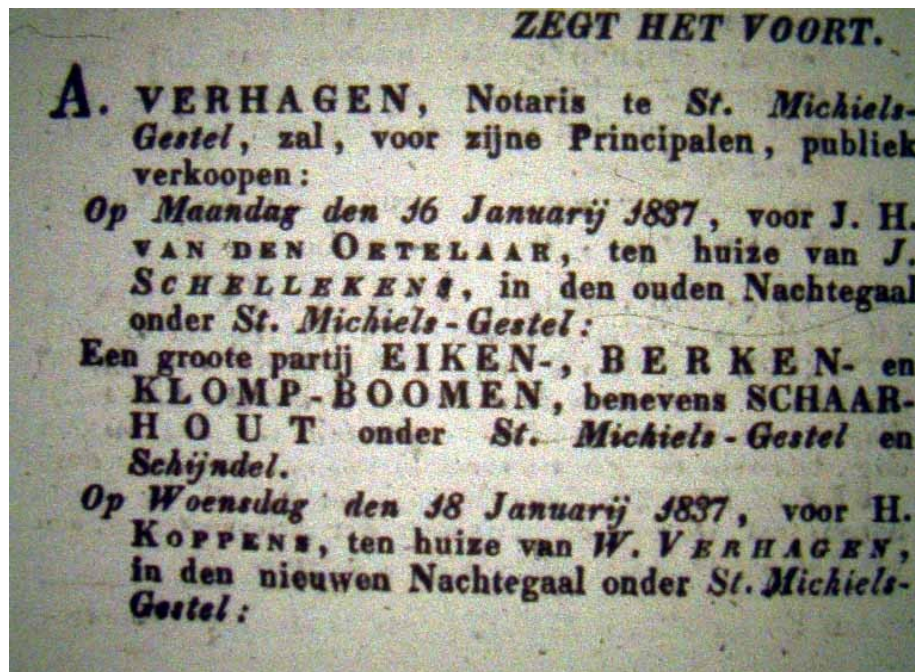

Herberg De Oude en herberg De Nieuwe Nachtegaal

Bron: Provinciaal Dagblad van Noord-Brabant, januari 1837 (Stadsarchief Den Bosch)

In 1786 komen wij voor de eerste keer de naam de Nachtegaal tegen in het hertog-cijnsboek van Sint-Michielsgestel :

“Evert de Beever heeft ingenomen circa twee en half lopense voorhoofd tegens en voor desselfs huis genaamd den Nagtegaal”.

In het maatboek uit 1792 is er sprake van “de Kleine Nagtegaal” en “de Nagtegaal”, die respectievelijk bij de percelen met de maatboeknummers 386 en 428 gelegen zijn.

Art 29				21.			
386	1	16	3 perceelen Land bij den kleine nachtegaal	1	45	3/4	6/16
428	3	44	Land aan den Nagtegaal	2	44	0/16	0/16
Maatboek 1792							

In 1816 bij de eigenaars van onbebouwde gronden vinden we deze percelen terug bij art. nr. 550^E Jan Schellekens bouwman in Gemonde en er is dan sprake van “de Grote en de Kleine Nagtegaal”.

550 ^E	Schellekens/Jan	by den kleinen nachtegaal	id. 3 perceelen, nieuw lff	32	3.
	Bouwman te Gemonde	aan den groeten nachtegaal	bouwland	65	1
		386			
		428			

S + 158.	Johanna, W. Schellack, geb. de Boer	1
B + 159.	Edmund W. Schellack	1
B + 160.	Overto Cornelis de Boer, Pastoor	10
B + 161.	Dezelfde. Klein Pastoor	1
B + 162.	Dezelfde. Groter Pastoor	1

BHIC 5184 1105

26	Bever's Great Corn-dial	11	Shall	5	30	16
		159	Shall	17	10	6
		160	Shall	2	10	3
	Shall	161	Shall	17	10	4

ARTIKELN.	NAMEN, VOORNAMEN, BEROEPEN EN WOO-PLAATSEN DER EIGENAARS OF VRUCHTGEBRUIKERS.	AANWIJZING.		CADASTRALE	TOTAAL	DEUREN EN VENSTERS,			VERWIJZING		
		van het N ^o . van ieder perceel	van de Straat of het Wijk, waarin ieder Perceel is gelegd.	AANSLAG VAN IEDER PERCEEL.	VAN DE CADASTRALE SANSLAGEN VAN DITZELFDE RIGENAAE.	Koets- Wagen- en Onrij- duren	Deuren en Vensters van de vloeren en op beide de vol- gende verkie- zingen	Vensters van de mure en hooge ve- diepingen.	Huizen waer naar erke- leur en den Vente- behoort.	Komt van artikel.	Looft aan artikel.
		11	Plots	5	30		16			26	159
		159	P. J. G. J. G.	7	17		6			26	386
		160	Almoningepo	9	3		3			26	390
		161	M. J. L. A.	8	10		16			26	159
324	Schultze Koning met Miller Particulier te P. M. S. G. J. G.	166	P. J. G. J. G.	11	15				1		26
		170	Almoningepo	3	16		3				26
		170	Almoningepo	7	10		5				26
		170	Almoningepo	10	10		11				26
		170	Almoningepo	4	10		11				26
		303	Almoningepo	7	10		11				26

Schellekens/ Jan Willem	140	Prang	8	10	"	10	1	
Bouwman te Schijndel	159	Stables nagtegaal	7	17	10	31	6	324
	160	Willem nagtegaal	9	3	"		3	324

1816 huiseigenaren Jan Willem Schellekens

Herberg De Oude Nachtegaal of De (Grote)Nachtegaal

In de Patentregisters (BHIC 5184 1122 t/m 1127 van 1815 tot 1893) zijn de namen van de tappers (herbergieren) terug te vinden.

Patentregisters 1806-18..
Oefende iemand een zelfstandig beroep of bedrijf uit, dan was patentbelasting verschuldigd. Hiervan werden registers aangelegd waarin naam, adres en aard van beroep of bedrijf werden vermeld. (Niet in elke gemeente aanwezig).

Van 1815 t/m 1828 staat als tapper geregistreerd Willibrord Verhagen.

Guillaume Verhagen, geb. pl. Esch . geb. datum 09-10-1775, zoon van Jean Verhagen en Margo van Lieshout , gehuwd met Marie van Griensven, geb. pl.St. Michielsgestel, geb. datum 08-07-1769, dochter van Arnould van Griensven en Anne Marie de Pauw, huwelijksdatum 26-05-1811 te St. Michielsgestel (Huw. Reg. St. Michielsgestel 1811 BHIC 505128)

ARTIKELN.	WIJKEN EN STRATEN.	nummer der huizen.	NAMEN EN VOORNAMEN DER PATENTSCHULDIGEN, en opgave van de firma waarop de Handel, het Beroep, Bedrijf, of de nering wordt gedreven.	NAMEN EN VOORNAMEN DER COMPAGNONS.		Specificatie, der door de Patentschuldigen uitgeoefend wordende beroepen, Neringen, bedrijven, of wat dies meer is, mitsgaders van het effectief Debit der Winkeliers, in elk der verschillende soorten van waren, opgenoemd in art. 29 der Ordonnantie.
				welke tot de reekening der firma, waarop de Handel, de Beroepen, Bedrijven of Neringen in art. 34 der Ordonnantie omschreven, worden gedreven gerechtigd zijnde, ingevolge § 2 van het gezegd art., een afzonderlijk Patent behoeven.	in Fabrieken, Trafijken Molens, enz. in art. 29 der Ordonnantie omschreven, mitsgaders in Beroepen, Neringen en Bedrijven in art. 27, 29 en 35 opgenoemd, welke geen afzonderlijk Patent, maar slechts een afschrift van dat der firma behoeven.	
18	Herlaar	159	Wilbert Verhagen			Herbergier Rogge broodbakker en klompenmaker geen concessie genomen Winkelier geen ong. Debit heeft gegeven J. H. Verhagen

Wilbrord is naast herbergier ook roggebroodbakker, winkelier en klompenmaker.

In 1827 verandert het huisnummer van de Nachtegaal van 159 naar 185.

Wilbrord Verhagen verhuist in 1829 naar de Kleine Nachtegaal en begint daar een nieuwe herberg , hij wordt in de Nachtegaal opgevolgd door Jan Schellekens

PROVINCIE	Noord-Brabant		GEMEENTE	Michielsgestel	
STAD			WIJK		
PLAATSELIJKE AFDEELING.			AANDUIDING DER INGEZETENEN		
Straat, steeg, gracht enz.	Nummers der huizen.	Getal der	NAMEN EN VOORNAMEN.	Ouderdom.	GEBORTEPLAATS.
		Huizen per huis.			
Herlaar	185	1	Jan Schellekens	36	Schijndel
			Johanna Maria van der Meer	51	Schijndel
			Johanna Schellekens	23	Schijndel
			Ernst van der Laan	29	Michielsgestel

Bevolkingsregister 1830

77.	185	Jan Schellekens	1834	Winkelier Tapper Bakker Stijte in Harte de dake thandminder de dake flapfen uitstaande	206 385 395 324
-----	-----	-----------------	------	---	--------------------------

In 1838 wordt vader Jan Schellekens opgevolgd door zijn zoon Joannes het huisnummer van de Nachtegaal is in 1835 van nr 185 naar nr. B74 overgezet (invoering wijknummers).

59.	B. 74	Joannis Schellekens	1838	Bakker Tapper Winkelier Stijte in Harte de dake thandminder de dake flapfen uitstaande	395 385 206 324
-----	-------	---------------------	------	---	--------------------------

59.	B. 70	Wier uitbre Verhagen	1841	Winkelier Bakker Tapper Stijte in Harte de dake thandminder de dake flapfen uitstaande	206 200 385 324
60.	B. 74	Joannis Jan Schellekens		Bakker Tapper Winkelier Stijte in Harte de dake thandminder de dake flapfen uitstaande	395 385 206 324

(1.)	(2.)	(3.)	(4.)	(5.)	(6.)	Zetters.	Conte
61.	B. 70	Joannis Jan Schellekens	1842	Bakker Tapper Winkelier Stijte in Harte de dake thandminder de dake flapfen uitstaande	395 385 206 324	(7.)	(8.)
10		Arnoldus		Winkelier Bakker Tapper Stijte in Harte de dake thandminder de dake flapfen uitstaande	395 385 206 324	(9.)	(10.)

25.	B. 88	Joannis Jan Schellekens	1844	Tapper Stijte in Harte de dake thandminder de dake flapfen uitstaande	385 324
-----	-------	-------------------------	------	--	------------

1847

Nommer der Huizen.	STRATEN.	NAMEN.	VOORSAMEN.	BEROEP.	GEWUW OF ONGEWUW WEDUWENAAR OF WEDUW.	Aanzijking der veranderingen na de overlijden der voorgaende voorsamen.
28	Herlaan	Schellekens	Johannes	Baas	gehuw	
		Spiersing	Hendrik			
		Brasé	Johannes van der		ongehuw	
		Dosch	Antoinette van der			

1856

Volg- or Arke	nummers der huizen.	van de huizen, die in de handel, het beroep, bedrijf of de nering worden gedreven.	weke personen, die recht verschuldigd zijn.	5.	6.	7.	8.
11	800	Johannes Jansz Schellekens				206	
		Jans Jansz				195	

1866

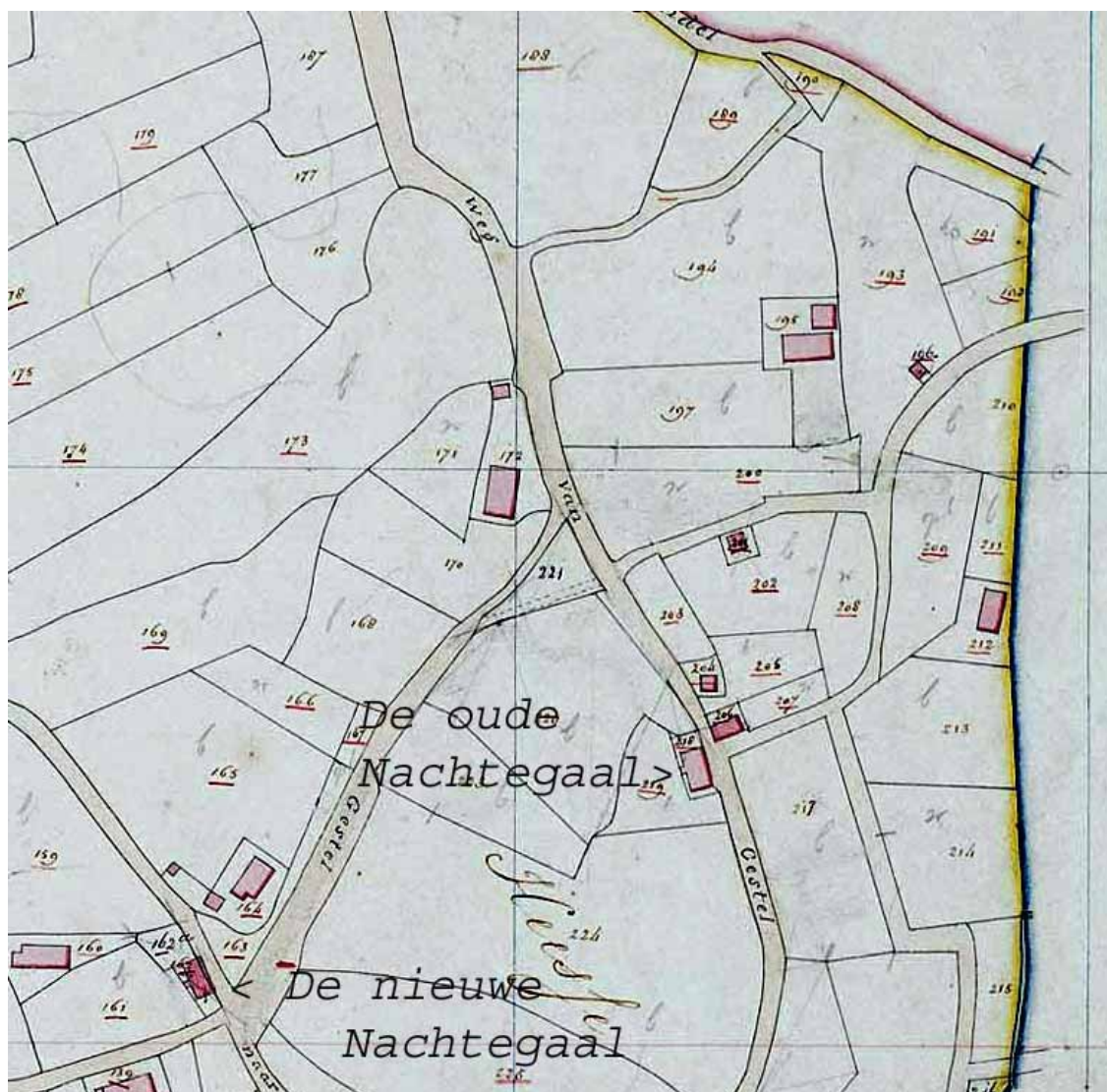
16	nr 78	Johannes Schellekens			Tapper	385
----	-------	----------------------	--	--	--------	-----

Vanaf 1866 wordt er geen tapper of herbergier meer vermeld in de Nachtegaal.
In 1868 wordt na een brand het huis weer opgebouwd. Hieronder een foto omstreeks 1937

BHIC : fotosm.0364 De grote Nachtegaal, ca 1937 (Hezelaar nr. 5)

Kadastraal onderzoek geeft aan dat de Oude of Grote Nachtegaal stond aan Hezelaar nr.5 met achtereenvolgens het kadastraal perceelnummer D218 – D721 – D1096 – D1252.

kadasterkaart 1832 D1 (uitsnede)

Herberg de Nieuwe of Kleine Nachtegaal

In het patentregister staat vermeld dat Wilbrord Verhagen (zie boven) in 1829 de eerste herbergier is van de Nieuwe Nachtegaal.

Van 1829 tot 1833 is er ook een open beugelbaan bij de herberg.

Als Wilbrord Verhagen overlijdt op 17 augustus 1837 gaat de wed. Verhagen nog door met de herberg tot 1842.

Daarna volgt Wouter Jaspers de wed. Verhagen op als herbergier tot 1846.

Wouter Jaspers wordt niet opgevolgd en zo eindigt het bestaan van de herberg de Kleine Nachtegaal in 1846.

Uit kadastraal onderzoek is gebleken dat deze herberg stond aan de Gemondseweg nr. 10 met achtereenvolgens het kadastraalperceelnummer D162, D946, D1173, D1404, D1456

BHIC : fotosm.0363. ca 1937 De Kleine of Nieuwe Nachtegaal (Gemondseweg 10)

Sint-Michielsgestel, 1 maart 2017
Jef van Veldhoven